

Утвърждавам: Директор /В. Петрелийска/

Програма **за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и** **ученици от уязвими групи в училище 2020/2021 – 2024/2025 година**

1. Увод

Настоящата програма очертава целите и задачите на работа в СУ „Никола Вапцаров“, гр.Хаджидимово за предоставяне на равни възможности за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи, урежда взаимоотношенията между институциите и отразява готовност за изготвяне и прилагане на интеграционни политики за образователна интеграция в училище.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищно и училищно образование;
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020 г.);
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010-2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012-2020 г.);
- Закон за защита на дискриминацията;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такава подкрепа съобразно своите лични интереси и потребности.

Уязвими групи в СУ „Никола Вапцаров“ са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца сираци и полу-сираци, деца бежанци, деца от различни етнически групи, деца с изявени дарби и деца с други идентифицирани потребности.

2. Подкрепа на личностно развитие

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализа на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в СУ „Никола Вапцаров“ за координатор е определен педагогическия съветник, ресурсен учител (логопед), който изпълнява функциите си съобразно ДОС за приобщаващо образование.

Обща подкрепа в СУ „Никола Вапцаров“ се осъществява от екип, ръководен от координатора, както и педагогическия съветник и логопед. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Тя включва различна екипна работа, също така и между отделните специалисти за осигуряване или насочване на децата и учениците към занимания по интереси. Заниманията по интереси може да се организират от училището или от ОДК/СтЦРД/НДД, или от други центрове за личностно развитие.

В СУ „Никола Вапцаров“ функционира училищна библиотека, ръководено от учител ЦОУД, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Описаните в ПУД морални и материални награди също така са част от предоставяната от СУ „Никола Вапцаров“ обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в ДОС за приобщаващо образование.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направената оценка на индивидуалните способности на определено дете или определен ученик.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти и след това се потвърждава от Регионалния център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на индивидуалните способности, са от следните уязвими групи:

- Деца със специални образователни потребности – целогодишно;
- Деца с хронични заболявания – целогодишно;
- Деца в риск – целогодишно;

Допълнителната подкрепа включва:

- Работа с дете или ученик по конкретен случай;
- Психо-социална рехабилитация;
- Рехабилитация на слуха;
- Зрителна рехабилитация;
- Рехабилитация на комуникативни нарушения;
- Осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- Специализирани средства;
- Ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите за приобщаване.

Ако Регионалния център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ръководството на училището уведомяват отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживееене на детето с цел да окажат съдействие. Ако се налага, следва да се окаже помощ на родителите за осъзнаване потребностите на детето.

При наличие на три и повече деца/ ученици в една паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане на работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са описани в ДОС за приобщаващо образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесно възприемане на учебното съдържание от ученика. За ученици с изяви дари също се изработва индивидуален учебен план.

Децата и учениците от уязвими групи се нуждаят от допълнителна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции при постъпване в образователната система. Необходимо е да се полагат повече социални грижи с оглед пълноценното им участие в образователния процес поради факта, че нямат възможности за равен старт. Допълнителната работа с тях се налага и за постигане на добри резултати в училище, тъй като наблюденията сочат, че поради недостатъчно владеене на български език от тези ученици успехът им в училище е по-нисък. Задържането на учениците, принадлежащи към ромски етнос, в образователната система до навършване на възрастта за задължително образование също представлява приоритет в работата по образователната интеграция. Необходими са мотивиране и стимулиране за продължаване на обучението след завършване на средно образование.

Предприемането на подкрепящи мерки в тази насока съответства на международните стандарти в областта на правата на човека и защита на малцинствата и не представлява дискриминация спрямо други.

3. Основни цели на програмата

- Обхващане и задържане на всички деца и ученици на територията на СУ „Никола Вапцаров“ в образователната система;
- Осигуряване на качествено образование в мултикултурна среда;
- Увеличаване на броя на завършилите средно и висше образование ромски ученици в гр. Хаджидимово.

4. Приоритетни направления за действие

1. Създаване на условия за всички деца и ученици от ромски произход:
 - Пълно обхващане на всички деца в задължителна училищна възраст от образователната система;
 - Реинтеграция на отпадналите ученици в системата на образованието
2. Насърчаване на ранното детско образование
3. Превантивни мерки за недопускане на отпадането на децата от основно и средно образование.
4. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и училищата
5. Допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа и взаимодействие в мултиетническата образователна система.
6. Приобщаване на родителите на всички деца към образователния процес и засилена работа с тези, които не подкрепят образованието на своите деца
7. Стимулиране на развитието и изявата на талантливите деца и ученици от ромски произход

5. Заключение

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигане на поставените цели.

Мерките за постигане на целите на настоящата Програма са заложили в Плана за действие по изпълнението ѝ, в който са посочени конкретни дейности, чието изпълнение ще се способства за реализирането на основните цели и приоритетни направления, залегнали в нея.